

**Z uczelni
na rynek pracy**

Magdalena Jelonek

Z uczelni na rynek pracy

Indywidualne decyzje,
mechanizmy społeczne
a polityki publiczne

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2020

Recenzja:

dr hab. Dominik Antonowicz, prof. UMK

Redakcja i korekta:

Marcin Grabski

Projekt okładki:

Maryna Wiśniewska

Copyright © 2020 by Wydawnictwo Naukowe Scholar Sp. z o.o.,
Warszawa

Publikacja dofinansowana przez Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

ISBN 978-83-66470-67-5

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

ul. Oboźna 1, 00-340 Warszawa

tel. 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91

dział handlowy: jak wyżej w. 108

e-mail: info@scholar.com.pl

www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: *Mercurius*

Druk i oprawa: www.druk-24h.com.pl

Spis treści

Wprowadzenie	9
--------------------	---

Część I

Szkolnictwo wyższe a rynek pracy – perspektywa teoretyczna

Wprowadzenie	19
--------------------	----

Rozdział 1.1. Relacje między edukacją wyższą i rynkiem pracy w świetle teorii kapitału ludzkiego oraz koncepcji sygnalnych	23
--	----

Teorie kapitału ludzkiego	23
---------------------------------	----

Wartość sygnalna wykształcenia w ujęciu Michaela Spence’a i Josepha E. Stiglitz’a	33
--	----

Rozdział 1.2. Alternatywne spojrzenie na relacje między edukacją a rynkiem pracy – koncepcja wykształcenia jako dobra pozycyjnego oraz teorie zamknięcia społecznego ...	42
--	----

Wykształcenie jako dobro pozycyjne	42
--	----

Teorie zamknięcia społecznego	52
-------------------------------------	----

Część II

Cechy systemowe i indywidualne a przejście
z systemu edukacji na rynek pracy

Wprowadzenie	61
--------------------	----

Rozdział 2.1. Umasowienie wyższego wykształcenia a wewnętrzne różnicowanie się sektora akademickiego ...	65
---	----

Umasowienie wyższego wykształcenia w Polsce	68
Umasowienie wyższego wykształcenia a wyrównywanie szans społecznych	75
Rozdział 2.2. Transparencja kompetencyjna jako cecha systemu kształcenia wyższego a szanse zawodowe absolwentów uczelni – porównanie międzynarodowe	84
Poziom transparencji kompetencyjnej absolwentów uczelni – analiza porównawcza	88
Transparencja kompetencyjna a przewaga konkurencyjna absolwentów uczelni	97
Transparencja kompetencyjna a ścisłe i inżynierskie oraz humanistyczne i społeczne profile kształcenia . . .	106
Aneks tabelaryczny do rozdziału 2.2	111
Rozdział 2.3. Charakterystyka systemowa oraz indywidualna – perspektywa polska	116
Wybory edukacyjne, nabory na studia a sytuacja rynkowa absolwentów	117
Przejrzystość systemu kształcenia na poziomie wyższym a przykład Polski	127
Indywidualne preferencje i wybory dotyczące kierunku kształcenia a sytuacja zawodowa absolwentów w Polsce	134
Aneks tabelaryczny do rozdziału 2.3	154
 Część III 	
Interwencje mające na celu dopasowanie podaży kompetencji do potrzeb rynku pracy: przykład programu kierunków zamawianych	
Wprowadzenie	163
Rozdział 3.1. Program kierunków zamawianych jako narzędzie polityk publicznych	172

Polityki publiczne jako odpowiedź na zidentyfikowane problemy społeczne	172
Geneza i korzenie interwencji pod nazwą program kierunków zamawianych	176
Rozdział 3.2. Efekty interwencji w świetle teorii społecznych	186
Ogólna ocena efektów programu	186
Ukryte funkcje programu	196
Efekty programu z punktu widzenia teorii społecznych ..	200
Aneks metodologiczny do rozdziału 3.2	214
Zakończenie	219
Bibliografia	229
Indeks osób	249